

ELLENZÉK

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár,
Jókai-u. 16. I. Telefon: 11-09. Nyomda: Egye-
tem-u. 8. Telefon: 29-23. Csekk száma: 72056

ALAPITOTTA:
BARTHA MIKLÓS

Kiadótulajdonos: „PALLAS SAJTOVÁLLALAT”
Rt. Kolozsvár. Előfizetési árak: 1 hóra 4.30 P.
negyedévre 12.40, félévre 24.80, 1 évre 49.60 P.

A zsitomiri szovjet betörési helyeken elkecsperedett küzdelem folyik

Vitebszknél fokozódik a szovjet nyomás ereje

Brit „kommandók” rombolási kísérletét hiúsították meg a Csatorna partján

UTCAI HARCOK ORTONÁBAN

Eisenhovert és Montgomeryt nevezték ki a második front parancsnokaivá

ROOSEVELT NAGY KARÁCSONYI BESZÉDE

Az ötödik háborús karácsony mindkét napján dühös harcok folytak az arcvonalakon, s ellentétben a mostani totális világháború első két karácsonyával, még azon a fronton sem szünt meg egy pillanatig az ádáz viaskodás, ahol várni lehetett volna. (Olaszországban.) A szovjet hadvezetőség eddigi szokásához híven pontosan december 25-én és 26-án engedte leginkább csapatait és a lövés- és páncélos hadosztályok óriási számának kiméletlen harcbaratásával kísérlete meg áttörni a keleti német záróállásokat.

Szaposnyikov orosz vezérkari főnök ebben az évben is a tavalyi szovjet taktikát alkalmazta. A hosszú front néhány részén súlypontokat alakít ki, hogy a védelem tartalékainak lekötése után a csata területét kiterjessze és ezáltal a később kialakuló energikus pontokon az ellenfél részéről fogantatandó ellenintézkedések hatására a tartalékok megcsúszása miatt a legkésebbre csökkentsék.

A nagy Dnyeper-íven Tolbuhin és Konyev szovjet tábornokok folytatták átkaroló támadásaikat a Krivoj-Rog-Dnyepropetrovsk-Nikopol-háromszögben küzdő német csapatok bekatanásására.

A támadó szovjet ékeket erős tűzérés és hatalmas Stormovik-rajok támogatták, a védők azonban, néhány kisebb jelentőségű frontiróvidítástól eltekintve, felfogták a szovjet nyomást és meggátolták a taktikai sikerek kihasználását.

Karácsony estéjén Vatutin szovjet tábornok megrovidított hadserege Zsitomir és Korosztien között óriási tűzérési előkészítés után ismét támadásba lendült. A sűrű ködben a nehéz szovjet páncélosok szorosan egymás mellett kuszák elő a német vonalak felé, s hirtelen pokoli pergőtűzrel zúdították a német állásokra. A német páncéltörők ezen a drámai karácsonyi este emberfeletti munkát végeztek, az orosz tankok százait lökték ki, de a gépszörnyetek áradata végül is arra kényszerítette a német vezénylő tábornokokat, hogy a visszavonulást elrendeljék és a felőrlo csata áldozataitól megkíméljék a német hadosztályokat. A német visszavonulást már a legújabb berlini táviratok is kihangsúlyozták, megállapítva, hogy a zsitomiri helyzet újabb fejleményei után a német hadvezetőség nem tehetett egyebet, mint hogy a védővonalak hátravonását elrendelje. Két hónap óta először most alakult ki ismét mozgó háború a keleti fronton, Zsitomir szakaszán.

A vitebszki front részen az ünnepek alatt tovább fokozódott az orosz támadások ereje. A jagyos időjárás igen kedvez az itt harcoló szibériai lövészadosztályoknak, a németek azonban eddig minden egyes szovjet betörési helyet elterelték és az ellenfélnek meg kellett elégednie Gorodok városának bevételével.

Megállapítja azonban a német hadijelentés, hogy a vitebszki harcok egyre fokozódó, elkecsperedett tombolnak, úgyhogy a támadás és az elhárítás eddigi eredményeit a közeli napok eseményei kompromitálhatják.

Az olasz front keleti szárnyán a kanadai csapatok súlyos utcai harcokat vívnak Ortona városában a német ejtőernyősökkel. A későfélelő olasz olaszka romjai között az elmúlt huszonnégy órában ide-odahullámzó harcok tomboltak és a legutolsó távirat szerint a „Falschirmjägerék” még mindig tartják magukat a város legészakibb részében.

A légiháború nem csitult el az ünnepek alatt. December 24-én a RAF nehézbombázói a koraregeli órákban újból megfélemlítő támadást intéztek Berlin ellen. A több, mint egymillió kilogramm ledobott bomba most is a német főváros belső kerületeiben okozott súlyos károkat. Ugyancsak december 24-én az amerikai stratégiai bombázó hadsereg 1300 repülőgépe a francia partok mentén létesített német erődírményeket és különleges ütegállásokat támadott és a leszórt bombák a polgári lakosságnak is érzékeny veszteségeket okoztak.

II.

Roosevelt elnök karácsonyi szónoklatában nyilvánosságra hozta az inváziós vezérkar összeállítását. Az amerikai President Churchill egyetértésben a nyugateurópai partokon végrehajtandó offenzív hadműveletek legfőbb parancsnokává Eisenhower tábornokot nevezte ki, akinek helyettesévé Montgomery páncélos-tábornokot delegálta. Ezek szerint a két tábornok, akik a földközti-tengeri harcok során világszerte ismertté lettek neveiket, a közeli napokban Londonba érkeznek és megkezdik az előkészületeket új feladataik végrehajtására.

Német hadijelentés:

A keleti téli csata az ünnepek alatt is lankadatlan hevességgel folyt

Berlinből jelenti az MTI: A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának:

A véderő főparancsnoksága közli: A keleti téli csata karácsony első napján is lankadatlan hevességgel folyt. A nikopoli hídfőnél és Dnyepropetrovsktól délnyugatra a bolsevisták újból támadtak. Támadásaik kemény harcokban meg hiúsultak, 71 ellenséges páncélost löttünk szét.

Zsitomir harci területén az ellenség túlnyomó erővel indított támadást új szakaszokra is kiterjesztette. Az állásainkba benyomuló ellenséges támadókat elkecsperedett harcokban felfogtuk. Rjesiedától északnyugatra támadásaink továbbhaladtak előre.

Zslobin szakaszán megtisztítottunk egy ellenséges betörési helyet.

rehabilitására. A német városok ellen végrehajtott megfélemlítő bombatámadásokat eddig Sir Arthur Harris légimarsall irányította. Harris repülőtábornagyot más frontra vezényelték és posztját Spaatz amerikai vezérőrnagynak adták át, aketi felhatalmazták a „még kiméletlenebb” légítámadások végrehajtására. Átadta a földközti-tengeri parancsnokság is. Eisenhower eddigi földközti-tengeri hatáskörét Sir Maitland Wilsonra, a közelkeleti kilencedik és tizedik brú hadsereg parancsnokára bízta, míg az Olaszországban harcoló csapatok főparancsnokává Alexander tábornokot nevezték ki.

III.

A karácsonyi beszédek közül kiemelkedik XII. Pius pápa ünnepi szövege. A Szentatya meleg szavakkal vigasztalta a hadifoglyokat és az internáltakat és kifejezte meggyőződését, hogy talán már jövőben ők is otthonukban tölthetik a szent estét.

Nagy feltűnést keltett Roosevelt elnök karácsonyi beszéde, amelyet a föld minden részén harcoló amerikai katonákhoz intézett.

A beszéd szövegét az MTI liszaboni távirata nyomán részletesen ismertettük.

A teheráni konferenciáról megmélvezve, Roosevelt a Szatlinnal folytatott megbeszéléséről a következőket mondotta:

„Szatlin marsallal igen jól megértettük egymást. Szatlinban az óriási kiméletlenség jókedéllyel párosul. Remélem, a jövőben is sikeresen együttműködhetünk vele.”

IV.

Néhány nappal ezelőtt ismertettük a stockholmi L'Avenir című prítikai folyóirat cikkét, amelyben Harold Nicholson, a londoni

rádió igazgatója és az ismerő angol képviselő a párisi környéki békeszerződéseket bírálta, különös nyomatékkal kihangsúlyozva a trianoni igazságtalanságokat. Erre a cikkre reflektál a Curentulban Pamfil Seicaru. A bukaresti publicista huszéves közírói pályafutásának minden tapasztalatát felhasználva, hogy megcáfolja az angol képviselő állításait. Tárgyalás igyekszik maradni, de a keserűség mind-egyre kiütözik soraiból, hogy Románia volt nagyhatalmi szövetségesének egyik legismertebb képviselője a magyar ügyet védelmezi. Pamfil Seicaru kijelenti, hogy a versaillesi békeszerződés alapján a világtörténelem egyik legsikerültebb békepaktuma volt, de hogy feladatát nem tudta teljesíteni, annak azok a kisállamok az okozói, amelyek a mult világháború után elzárkóztak a gazdasági együttműködéstől és önálló nemzetgazdálkodás megszervezésével katasztrofába sodorták nemcsak magukat, hanem szomszédaikat és egész Európát is.

Nem akarunk vitatkozni Pamfil Seicaruval arról, vajon mennyire igazságosak és méltányosak voltak a párisi környéki békeszerződések, de a beismerésnek azt a csúcsteljesítményt igen csodáljuk, amikor az aularchúra beindézkedett „bizonyos” közep európai kisállamok kártékony magatartásáról szól. Pamfil Seicaru csak azért nem sorolta fel névszerint a kisantant-államokat, hogy akik kevésbé jártasok a világpolitikában, esetleg más államokra, közülük mondjuk Magyarországra gondoljanak. Nézetünk szerint azonban legfennebb a Curentul főszerkesztőjének házájában érthetik jólre az egyébként kristálytiszt megállapításokat, ami a cikk értékét a legkevésbé sem csökkenti.

NAGY JÓZSEF.

Kricsevtől északnyugatra az ellenség nagyobb erővel támadásba lendült. A támadást visszavertük és egy helyi jellegű betörést megtisztítottunk.

Vitebszki területén a súlyos küzdelem továbbtart. A harcba beavatkozott tartalékaink meg hiúsították a bolsevisták azokat a kísérleteit, amelyekkel betörési helyeiket kizélesíteni és az áttörést kísérőszakolni igyekeztek.

Délolaszországban Ortona szakaszán a harcok továbbfolytak.

Magában Ortonában elkecsperedett utcai harcok folynak.

Az arcvonal többi szakaszán a nap általában nyugodtan telt el, eltekintve a Mignanótól északnyugatra végrehajtott néhány kisebbarányú ellenséges előnyomulástól.

December 24-én egy angolokból és

franciákból álló úgynevezett „kommandó” csapat megpróbált a Csatorna partján lévő dróttakadályainkhoz közeledni. A támadókat felmorzsoltuk.

Az angol-amerikai repülőkötelek karácsony első napján Posen városát és néhány felsőolaszországi helységet támadtak. 11 repülőgépet lelőttünk.

Tengeraltatjáróink az utóbbi napokban az Atlanti-óceánon és a Földközi-tengeren öt összesen 34.000 tonnányi hajót súlylyesztettek el, négyet pedig megtorpedóztak. A karavánbiztosító és a tengeraltatjáróvadász csoportokból 9 ellenséges rombolót és kísérőjarmúvet süllyesztettünk el.

A haditengerészet légvédelmi tűzérsege a Bisarya-öböl felett elpusztított egy ellenséges repülőgépet.

Mihály László írja:

Hogyan láttam az olasz összeomlást

II.

Kolozsvár, december hó.

„Hogyan kezdődött?” — kérdezik tőlem itthon az itáliai összeomlásra gondolva. Hogyan kezdődött? Vajon, hogyan kezdődött a tavasz? Az ember egyszerre csak szemben találja magát az illatozó virágos réttel. Vagy hogyan kezdődött az őríz? Ki tudja követni nyugodtan szemével azt a folyamatot, amíg a látszólag szelíd patak vagy folyó fenyegető áradattá dagad és piszkossárga habjaival a környéket elönti. Az ember ilyen elhangzott kérdésekre zavartan keresgél emlékei: történekek és szavak között, s a közelmúltban tallózik, amikor egy-egy szófoszlányt vagy kézmozdulatnak még nem tulajdonított a jelentőséget, amivé nőtt... Lássuk csak egy Rómában élő magyar újságírónak a ceruzajegyzetét 1943 tavaszától — amikor bizonyos előjelek már mutatkozni kezdtek — ennek az évnék Itáliára nézve végzetes összeg.

„Megismételjük a szicíliai vecsernyét”

„MÁRCIUS 31. Esős, nedves szerdai nap. Délután, ahol a pénztárnál kifizették nekem az újságírószövetség negyedik részletét: háromezer lírát... Egyben érdeklődtem: nem tudnának-e tanáccsal, közbenjárással megfélelő lakáshoz segíteni. A palazzo Falconieri-ből, a római Magyar Akadémiáról ugyanis napokon belül költözni kell. A felelet: Rómában ma lakást találni nehéz, csaknem lehetetlen. A véletlenre kell rebáznia magát az embernek. Róma lakossága érezhetően megduzzadt. Északról, az összebombázott nagy ipari központokból, valamint Dél-Itáliából tömegesen özönlnek ide a menekültek, a nap-nap utáni pusztító és idegtépő légítámadások elől. A római nagyszállók, „albergók” zsufolva, s két-háromheti tartózkodás után mindenütt kiteszik a szűrőt a vendégnek... Szép kilátás, ha nem jutok lakáshoz!”

Este hat órakor a piazza Caroli-n, a többszáz éves palazzó „Santa Croce”-ben, amely ma az „Istituto di cultura fascista”, a fasiszta kulturintézet székháza, ünnepség. A vérpiros brokáttal bevont és gyönyörű freskókkal díszített teremben csupa fascista előkelőség. Ugy látom: a külföldi sajtót csak magam képviselem. Az ünnepséget abból az alkalomból rendezi a fascista kulturintézet, hogy éppen 661 évvel ezelőtt, 1382 március 31-én kezdődött el a „Vesperi Siciliani”-nak, „szicíliai vecsernyének” nevezett öldrőlés, amikor a felkelt szicíliai nép lemezárta a rajtuk a francia Anjouk nevében zsarnokoskodó francia lovagokat... Ercole szenátor, a híres olasz akadémikus színes és az olaszokra jellemző pátozsu előadásban vázolta ezt a történelmi tény, s hasonlatokkal dusan felékesített mondatait gyakran megszakítja a tapsok és a kórusban felcsattanó kiáltások: „Ha szükséges, meg is ismételnék ezt a szicíliai vecsernyét!” Az előadó hozzátesszi, hogy ez a pillanat küszöbön van, mire még elemibb erővel tör ki: „Készen vagyunk egy második szicíliai vecsernyére!” Az előadó megint csak azt jegyezheti meg, hogy: „ennek az előfeltételei adva vannak és az egész olasz népet át kell hatnia a „szicíliai vecsernye” szellemének...” Eszembe jut, hogy a tavaly ennek a véres történelmi dátumnak 660. évfordulóján nem volt ünnepség, tavalyelőtti szinten nem! Most természetesen „időszzerű” ez a kérdés. Virginio Gayda a „Giornale d'Italia” vezércikkében vitázik az angolszász propagandával, amely szerint „az olasz fascista kormány elhanyagolta Sziciliát”. Gayda kimutatja, hogy ennek éppen az ellenkezője igaz: a fascista kormányzat többet tett Szicília népének jólétéért az elmúlt két évtized alatt, mint Itália liberális kormányai 1862-től 1922-ig... Ercole előadása végén fergetegesen dörög el a taps. A feketeingesek esküre emelik kezüket, hogy megismételjük a „szicíliai vecsernyét”. Ennek a néhány száz főnyi hallgatóságnak az érületében nem is kételkedem. De a többiek? Róma közel kétfélmilliónyi és a fascista Itália 45 milliónyi lakosa? S a közvetlen érdekeltek: a szicíliaiak? (Erre a magamban feltett kérdésre utólag, négy hónap múltán kaptam meg a választ: a szicíliai lakosság helyenként bátran és szabadságszerető őseihez méltó szenvedélyességgel valóban guerrilla-harcot kezdett a partraszállt angol-századok ellen, azonban látva az olasz sorkatonaság többségének nem éppen példaadó magatartását, elbátortalanodott és abbahagyta

a küzdelmet. A csekélyszámu feketeinges csapatok szintén keményen verekedtek a német csapatok oldalán, akikre az olasz sziget védelmének az orosz-lánrésze sulyosodott. (Vedremlő) Majd meglátjuk...

Olasz nyelvtanfolyamok Amerikában

APRILIS 3. A mai hadijelentés szerint a tuniszi arcvonalon egyre erősödő ellenséges nyomás. „Több olasz lap reámutat arra, hogy „Afrika a tengely számára mindig csak mellékhadszín volt.” A hangulat aránylagosan nyugodt, bár a harcok már Tunisz parti szegélyén folynak. Az újságok bőven foglalkoznak a Rómában tartózkodó Kállay Miklós miniszterelnökkel és a tiszteletre tegnap a Capitolium „Giulio Cesare” termében rendezett ünnepi fogadással, s hangoztatják az olasz-magyar kapcsolatok állandóságát. A népművelési minisztériumban, ahol a magyar rádiószolgálatot végzem, közlik velem, hogy a munkaköröm kibővül: ezután minden szombat éjjel fél 1 órakor a római magyarok részére rádióelőadást kell tartanom. A válogatásra megkapott anyagban van egy érdekes hír: Amerikában gyors olasz nyelvű tanfolyamot rendeznek katonatisztek és polgári személyek részére, azzal a nyilvánvaló célzattal, hogy az illetők majd betölthessék a helyüket — olasz megszállt területen... Olasz részről természetesen gunyos hangnemben foglalkoznak ezzel: az illetőknek majd alkalmuk lesz bemutatniuk olasz

nyelvtudásukat valamelyik itáliai — fogolytáborban...

„Nem lehet kibírni...”

APRILIS 7. Róma modern negyedében — csodák-csodája — találtam egy háromszobás, teljes kényelmű lakást. A ház teljesen új, a környék is Novecento-stilusu. A vasutvonal ugyan mögöttünk vonul el éppen — s emiatt ismerőseim némi sajnálkozással csapják össze a kezüket — hiszen Róma bombázásának a lehetősége felmerült... Ez azonban nem idegesít engem, s mégkevésbé a többi lakót, akiknek háromnegyedrésze menekült: Észak- és Dél-Olaszországból.

Dr. M. I. barátom, lektor és régi olasz-rajongó, aki pár hónappal ezelőtt a nagyszerűen megszerzett engedéllyel és csomó ragyogó tervvel indult el Nápolyba, most csüggedten tér vissza. Lehetetlen — mondja — az ottmaradás. Naponként négy-öt légiriadó. Tudományos munka, előadások? Kik érdekel ez ma ott, ahol a légítámadások egymásután szedik súlyos áldozataikat és az emberek idegri ronggyá tépődtek. Aki teheti, valamelyik Nápoly-környéki helysége húzódik ki. Borzasztó dolgokat mond el a kikötőben minap történt lóporos hajó felrobbanásáról és a holtak, sebesültek nagy számáról... Lehetetlen ezt még sokáig kibírni — így vélekednek Nápolyban. Azt mondjuk neki: pesszimista: Szállongó hírek, hogy a fascista pártban sincs minden egészen rendben. Azzal intézzük el, hogy — propaganda...

Dermata Művek bőr- és cipőgyár r. t., Kolozsvár

Tervpályázati hirdetmény

A Dermata Művek bőr- és cipőosztály r. t., Erdélyre korlátozott tervpályázatot hirdet kolozsvári gyártelepéhez tartozó lakótelepei területén építeni szándékolt alábbi épületek eszméi terveinek beszerzésére:

I. 300 gyermeket befogadó napközi otthon,

II. 200 gyermeket befogadó bölcsőde,

III. 2 pályás tekéző csarnok,

IV. 1 szobás, lakókonyha, hálókülék és iker munkáslakóház és az utolsóval kapcsolatos elrendezési terv beszerzésére.

Pályázóknak külön-külön mind a négy épületre és az iker munkáslakóház telephelyének elrendezésére is el kell készíteniük terveiket, — ilyenformán ez a kiírás tulajdonképpen egy épületesport megtervezésére vonatkozik.

A tervpályázat névalírással és azon részt vehet minden Erdélyben élő, vagy Erdélyben született, magyarhonos építésmérnök, aki a Mérnöki Kamara, vagy aki a József Műegyetem, illetőleg a József Nádor műszaki és gazdaságtudományi egyetemen szerzett oklevelet. A tervpályázati hirdetmény, tervezési program, stb. a Dermata kolozsvári igazgatósági épületében levő titkárságán 1943. évi december 20-tól kezdődőleg a munkanapokon 9 és 14 óra között vehető át. A kiírási művelet átvételekor 10 pengőt kell lefizetni, amely összeget a pályázaton résztvevők a tervek felbontása után visszakapják.

El kell készíteni mindenik épülethez:

1. 1:200 méretarányban alaprajzot minden egyes szintről, azután annyi metszetet, amennyi a terv megértéséhez szükséges, végül valamennyi homlokzati rajzot.

2. Térfigyagszámítás alapjául szolgáló 1:200 méretarányú idomtervet és térfogatszámítást.

3. Műleírást, melyben körül kell írni a fontosabb anyagok alkalmazását, vagy az olyan szerkezeteket, melyeket a tervekből látni nem lehet.

A KITÜZÖTT DÍJAK A KÖVETKEZŐK:

PÁLYADIJAK	NAPKÖZI OTTHON	BÖLCSŐDE	TEKÉZŐ CSARNOK	MUNKÁS LAKÓHÁZ ÉS ELRENDEZÉSI TERV
I. díj	3.000	4.000	1.500	800
II. „	2.000	2.600	800	500

és abban az esetben, ha a bírálóbizottság és a gyár vezetősége arra érdemes terveket állapít meg:

I. megvétel	1.000	1.300	500	300
II. „	1.000	1.300	500	300

A bírálóbizottság döntése a díjak és egy megvétel odaítélése szempontjából végleges és jogorvoslatlalt nem lehet megtagadni; egy megvételi díj odaítélése tekintetében pedig a gyár vezetősége dönt.

A gyár vezetősége a bírálóbizottság döntésétől függetlenül szabadkezettel biztosít magának a kiviteli terv elkészítésével való megbízás tekintetében.

A díjazott és megvett tervek a gyár korlátlan tulajdonába mennek át és a gyár azokat egészen, vagy részben felhasználhatja. Az esetleges felhasználásból kifolyólag a pályázók a gyárral szemben semmiféle igényt nem

támaszthatnak.

A pályázaton résztvevő műveket a döntés után a Magyar Mérnök és Építészegylet kolozsvári osztályának az Iparmúzeum épületében levő helyiségében a gyár kiállítja. A kiállítás alól tervét egy pályázó sem vonhatja ki.

A pályázni szándékozó a pályázattal kapcsolatos kérdéseiket a gyár titkárságának címmezve, 1944. évi január 15-ig intézhetik. A kérdésekre adott feleleteket a titkárság mind azoknak megküldi, akik a tervezési programot nevüknek és pontos címüknek megadásával vették ki.

Jelen pályázattal kapcsolatban a megadott díjazáson túl a gyár a pályázókkal szemben semmiféle további kötelezettséget nem vállal.

Egyéb, fel nem sorolt vonatkozásban a pályázatra nézve a m. kir. kereskedelemügyi miniszter ur által 79.649—1908. sz. a kiadott Tervpályázati Szabályzat, valamint a m. kir. iparügyi miniszter ur által 6732—1935. sz. alatt kiadott rendelet az irányadó.

Kolozsvár, 1943 december 19.

DERMATA-MŰVEK bőr- és cipőgyár r. t.

Munkások testvérisége

Bensőséges keresztelőknek voltunk tanú karácsony másodnapján, vasárnap délelőtt a Magyar-utcai kétáru református templomban. Szász János, Dermata-gyári munkás, hadirokkant harmadik gyermekét keresztelték. Szász János felesége is a Dermata-gyárban dolgozik, míg az apa hosszú, nehéz hónapokat töltött a harcúterén s onnan rokkant, bémán, de azzal a tudattal tért haza, hogy megtette kötelességét hazája iránt. Társai, a Dermata-művek stanzerei és a bőrszakosztály munkásai éppen ezért kimondták, hogy magyar hadirokkant munkástársuk gyermekének keresztelője ünnep számukra, a gyermekekkel és annak szüleivel mindenben testvéri közösséget vállalnak és testületileg vesznek részt a keresztelőn. Vezetőségükkel élén, mintegy háromszáz Dermata-gyári munkás jelent meg a Magyar-utcai református templomban a karácsony másodnapján istentiszteleten, melynek végzetével kezdetét vette a szertartás. A Bátya Dalkör Kárpáthy Emil karnagy vezetésével keresztelői énekeket énekelt, majd Kádár Géza lelkipásztor végezte a keresztelő szertartását. Rövid, gyönyörű beszédben fejtette ki azt a gondolatot, hogy a keresztelő testvéri magyar közösségbe forrasztja a munkáscsaládok szízeit, de nemcsak a családnak, hanem a nemzetnek is ünnepe minden kis magyar gyermek keresztelője, mert értéket jelent a gyermek, s a magyar gyermek a magyar jövő! Ezután imádkozott a családért, a gyermekekért, a keresztelőkért és a magyar jövőért. A szertartás végzetével a Bátya Dalkör elénekelt a Szózatot. Utána a keresztelőn jelen volt munkások a hadirokkant Szász János családjával együtt közös ebédet vettek részt, ahol újabb ima hangzott el, majd Bögözi Olga, Dermata-gyári munkaslány szavalt, utána pedig a gyári munkásság részvételéért köszönetet mondott Deák Samu, s a kis családi ünnepséget Hegedűs János záróbeszéde fejezte be. Igazi, szép magyar karácsonyi ünnepség volt ez s az Eva névre keresztelt kisleány szülei; Szász János hadirokkant és felesége könnyes szemekkel, meghatottan köszönték meg azt a gyönyörű testvéri közösséget és szeretetet, amely munkástársaik részéről megnyilvánult irántuk.

TÖRÖK HADIKÖLCSÖN

Ankarából jelentik: A kormány új hadikölcsön törvényjavaslatot készített, amely 130 millió török líra rendkívüli kölcsönről szól. A törvényjavaslat már a nagy nemzetgyűlés előtt fekszik és tárgyalása rövid időn belül megkezdődik. A török nemzetvédelem céljaira 400 millió líra rendkívüli kölcsönre van szükség és az új hadikölcsön ennek első része.

35 jobbnál-jobb

operett, filmadal, táncszám, háborus dal és magyar nóta

a

Marnitz

Karácsonyi Album

tartalma!

Mutatóban közlünk néhányat: Holdvilágos éjszakán. Szerelemhez nem kell szépség. Ballépés jobbra. Csak egy szivdobogás. Bucsuzom magától. Vallomás. A zongorámon ott áll még a képed. Egy édes medvehócs. Ugye, gondolsz néha rám. Téglapáros a kalapom és további 25 remek új szám. Izléses többszínű címlap, spirál fűzés!

Ára 20 pengő.

Kapható az

„Ellenzék” könyvesboltban

Kolozsvár, Mátyás király-tér 9. Védreke utánvétellel is azonnal küldjük. Kérje a nagy képes 64 oldalas karácsonyi könyvjegyzéket.

FERENC JÓZSEF
KESERŰVÍZ

ROOSEVELT NAGY KARÁCSONYI BESZÉDE:

Minden népnek joga van a szabadságra

Lisszabonból jelenti az MTI: Roosevelt elnök karácsony estéjén rádióbeszédet mondott, amelyet a brit hírszolgálat ismertet.

— A kairói és a teheráni értekezleteken — mondotta Roosevelt — némasak katonai kérdésekkel foglalkoztunk, de foglalkoztunk a jövővel is: az egész világra kiterjedő tervekkkel.

Mint tudják, Churchill és jómagam a múltban már sokszor találkoztunk. Jól ismerjük és jól megértjük egymást.

Churchill Amerikában is többmillió ember ismeri, szereti és sokat imádkoztunk érte, amikor éreztünk legutóbbi súlyos betegségeiről.

— A kairói és a teheráni értekezletek adták az első alkalmat, hogy találkozzak Csanghajszekkel és Sztalinnal, szemtől-szemben beszéljek ezzel a két legyőzhetetlen személyiséggel. Terveket szőttünk. Az asztalon át beszélünk egymással és hamarosan megállapíthatjuk, hogy valamennyien ugyanazon az oldalon vagyunk az asztalnak.

Tiszában lettünk egymással valamennyi fontos cél tekintetében és ez vonatkozik a foganatosítandó katonai lépésekre is.

A távolkeleti helyzet

— Churchill és jómagam Kairóban négy napig tanácskoztunk Csanghajszek tábornaggal. Némasak hadászati kérdéseket vitattunk meg, hanem több olyan jövőre kiható kérdést tárgyaltunk, amelyek a távolkeleten hosszú nemzedékek keresztyén biztosítási fogják a békét. Japannak, mint támadó erőnek eltávolítása jelenti a Csendes-óceán vidékén a béke és a biztonság helyreállítását. Ehhez nem kell más, minthogy katonáink és tengerészeink szigetről-szigetre menve harcoljanak. A kairói megbeszélések értelmében Marshall tábornok repülőgépen földközi-útra indult.

Mac Arthurral és Nimitz tengernagygal folytatott megbeszélései sok rosszat takargatnak a japánokra már a közeljövőben.

Igen sok tervet vitattunk meg, hogy Japánra több irányból döntő csapást mérjünk. Azt hiszem, hogy Csanghajszek a teljes győzelem biztos tudatával ment vissza Csungkingba.

A Németország elleni támadás

— Alig háromnapos tanácskozás után, amelyek végig barátságos légkörben folytak,

Teheránban is megegyezésre jutottunk annak a támadásnak tekintetében, mely gigantikus mértékben Németország ellen irányul.

Oroszország folytatja komoly támadásait a keleti arcvonalon Németország ellen. Az Olaszországban lévő szövetséges seregek délről gyakorolnak nyomást Németországra és végül a bekerítés teljes azokkal a hadműveletekkel, amelyeket a brit és északamerikai földgömb más részein foganatosítanak.

Ezeknek a másutt történő hadműveletek parancsnokai Eisenhower tábornokot nevezték ki. A Németország elleni harcban az amerikai bombázó alakulatok főparancsnoka Spaatz vezérőrnagy lesz.

Eisenhower földközti-tengeri parancsnokságát egy brit tisztre ruházta át, kinek nevét Churchill fogja közzétenni. Ennek az újonnan kinevezett parancsnoknak megígértük, hogy földközti-tengeri hatalmas szárazföldi, tengeri és légi erők rendelkezésére állnak, bármely helyen akarja is felhasználni őket.

— A teheráni értekezlet két utolsó napján Sztalin, Churchill és jómagam egyek voltunk abban a felfogásban, hogy Németországot meg kell fosztani katonai hatalmától és semmi lehetőséget sem szabad adni a jövőben arra, hogy ezt a hatalmát visszanyerje.

Az egyesült nemzetek a német népet nem akarják leigázni. Meg kívánják adni azt a normális lehetőséget, hogy békében fejlődjen, mint az európai család hasznos és tisztelt tagja. Határozottan aláhúzzuk ezt a szót: tisztelt tagját, mert

az a szándékunk, hogy gyökeresen elválasszuk a német népet a náciizmustól és a porosz militarizmustól, valamint attól a fantasztikus és erkölcsetlen felfogástól, amely a „terenzalksra” vonatkozik.

A kis és nagy államok egyenjogúsága

— A nemzetközi kapcsolatok kérdéseit mind általánosságban, mind részleteiben megvitattuk. Tárgyalásaink alapján megállapíthatom, nem hiszem, hogy Oroszország, Nagybritannia és az Egyesült Álla-

mok között megoldhatatlan differenciák támadnának. A tárgyalásokon alapvető kérdésekkel foglalkoztunk, olyan alapelvekkel, amelyek a biztonságot, a békét, az emberi lét feltételeit a kis- és nagy-államokban egyaránt determinálják.

— Nagybritannia, Oroszország, Kína és az Egyesült Államok a világ lakosságának háromnegyedét jelentik. Ha ez a négy nemzet hatalmas katonai erejével azon lesz, hogy fenntartsa a békét, semmi lehetősége sem áll fenn annak, hogy egy nemzet támadást kezdjen a világbeke ellen.

De ennek a négy nagyhatalomnak együtt kell munkálkodnia Európa, Ázsia, Afrika és Amerika valamennyi népével a szabadság érdekében. Minden nemzet jogát, legyen az kicsiny, vagy nagy, tiszteletben kell tartani, megpedig olyan féltékenyen, mintha a mi demokráciánk valamelyik állampolgárának jogairól lenne szó.

Az a doktrína, hogy az erős uralkodjék a gyenge felett, ellenfeleink alapelve. Ez a doktrína meg kell hogy szűnjék. Mi azon a véleményen vagyunk, hogy ha katonai erőre lesz szükség a béke fenntartására, akkor nemzetközi erő alkalmazására kerül sor. Ez a mi állhatatos politikánk, amely a biztonság, a közösségi érdekek politikája.

— Minden népnek meg van a joga a szabadságra.

Az 1918. évi fegyverszünet után hittük és reméltük, hogy Németország katonai jellegű gondolkodásmódja gyökeresen megszűnik. Tulajdon sok esztendőig azzal a kegyes reménykedéssel álltunk magunkat, hogy a támadó és háborús szellemű nemzetek megtanultak, megértették és önkaratukból alkalmazzák a béke feltételeit. Szándékunk, minden emberileg tehető megenni annak megakadályozására, hogy ezeket a tragikus tévedéseket újra elkövessük.

A világ minden népének tulnyomó többsége a békét akarja. A többség a békéért harcol. Nem fegyverek nyugvásért, fegyverszünetért, hanem a békéért.

— Amint mi most készek vagyunk a békéért harcolni, vajon nem logikus-e,

hogy szükség esetén a jövőben erőt alkalmazzunk, hogy a békét fenntartsuk? Azt hiszem és azt mondom, hogy a három másik nagy nemzettel teljesen összehangban készen kell állnunk a béke fenntartására az erőszak útján. Ha Németországnak és Japannak teljes tudomására hozzák, hogy a világ nem enged újabb nyomásnak sem, akkor lehetséges és remélem teljesen valószínű is, hogy elállnak a támadók gondolkodásmódjától.

— Még azt kívánom mondani, hogy minden utamon, nálunk itthon és külföldön katonáink, tengerészeink nagyszerű teljesítményei töltöttek el a leglegendésebb sugallatokkal és a jövőbe vetett legteljesebb bizalommal.

Felhívás az amerikai katonákhoz

Roosevelt ezután biztosította az amerikai csapatok minden katonáját, hogy kormányuk célja ezt a háborút megnyerni és őket mielőbb otthonukba visszajuttatni. A továbbiakban kijelentette Roosevelt, hogy utja alatt sok katonával találkozott, akik a harcmezőkön már szembekeverültek az ellenséggel. Ezek a valóságot ismerő emberek elismerik, hogy a leggyőzőbb ellenség erős, ügyes és sok segélyforrással rendelkezik.

A háború most olyan szakába lép, amelyben nagy embervesztésekre, elcsúszásokra, sebesültekre, elhunytakra kell számítani.

A háború ezt megköveteli. Nem vezet könnyű út a végső győzelemig. A vég nincs is még a láthatáron. A készülődő levő tömeges támadások, amelyek Európában és a Távolkeleten egyszerre indulnak meg, megkövetelnek minden erőt, energiát, erőfeszítést, amelyet a szövetséges hatalmak latbavethetnek, amelyre műhelyeink felkészülhetnek.

Nem kezdhetünk támadást hétfőn azzal a követeléssel, hogy végezzük szombat — mondotta Roosevelt.

Roosevelt végül kifejezte a fegyveres erő minden egyes emberének az amerikai nép karácsonyi üdvözlését.

XII. PIUS;

A Vatikán elleni légitámadás tünete a szellem megzavarodásának

Rómából jelenti a DNB: XII. Pius pápa karácsony estéjén fogadta a biborosok testületét, amely ünnepi jókívánságait fejezte ki. Válaszában a pápa utalt a súlyos és kemény időkre, majd hangsúlyozta az Örök Város különleges helyzetét. Ebben az esztendőben — mondotta a pápa — a háború vihára mind erősebben közeledett az Örök Városhoz is. A Vatikánváros ellen intézett légitámadásokról szólva a pápa köszönetet mondott Istennek, hogy a Vatikánvárost megőrizte, amikor néhány héttel ezelőtt légitámadást intéztek ellene. Kijelentette, hogy e támadás hírére minden tisztességes ember egyöntetű felháborodással fogadta. Előre megfontolt támadásokról volt szó a minden keresztény embernek szent, a Szent Péter vérevel megdicőült hely és világszerte értékelt kultúrközpont ellen, amelyet ünnepélyes egyezmények is védenek. Ez a támadás rezezen érthető tünete a szellem megzavarodásának és a lelkiismeret erkölcsi lehangolásának, amelybe néhány elítélhető ember jutott. Végül felszólította a pápa híveit, hogy e szomorú idők hatása alatt ne veszítsék el az Isten által kijelölt egyenes utat.

Törvényszéki karcolatok

Ünnepprontás

Tisztes polgári ruha van rajta. Messziről jómódú hostái nének néz az ember, mert areszine is meglepően világos, csupán az orrán van valami halvány ibolyaszín árnyalat. Amint kinyitja azonban száját, azonnal kitűnik az indo-egyiptomi származása. A fogházor előtt a tetetés ösztönöszerű, széles, színpadias pózában valóssággal becsik az ajtón. Szinte úgy fest a dolog, mintha a fogházor marka hátulról árdulatan támogatva volna, hogy könnyebben járulékos a tárgyalóterem küszöbét. A valószínűságon azonban csak a derék fogházor altiszt akadályozza meg abban, hogy a természetes vádlott nagy igyekezetben ne zuhanjon egyenesen az elnök asztala elé.

Már az ajtóban könyörgően összekulcsolja kezét és nevéseges, apró kis rándulásokkal, összegörnyedt derékával, szinte csuszik a bíróság elé. Még hozzá sem szóltak, de máris jajveszék. Kezét tördeli, sóhajtozik, fohász-kodik, mintha akasztani vinnék. Az elnöknek még valami irni valója van, előbb azt írta el, de különben is látja a nagy szurkolást, elfojt egy mosolyt és hagyja puhulni a delikvenst. Egy-két perc is eltelt, mialatt halotti csend van a teremben, csak az elnök tolla serceg a papíron és a vádlott vissza-

fojtott sóhajai zümmögnek szinte hangtalanul. Aztán hirtelen felemeli az elnök a fejét, mintha csak akkor látta volna az előtte jajveszékölő kövér, nagykendős vádlottat és csodálkozva kérdi:

— Hát maga hogy kerül ide?...

Mintha zsziper huztak volna fel, úgy szabadul el a beszéd árja. A vádlott csak azt várta, hogy jogszerűen is kinyithassa a száját. Siránkozik, rimámkodik, jajveszékkel, sőt átkokat szór magára, családjára, az egész világra...

— Nácságos ur drága, kérvégem, a pálinka hasznos ide, csak a pálinka, sohasem kerülnek ide, ha nem volna az a pálinka. Bizonyistom most vágyak itt először, csak most bocsásson meg drága jó multságos tekintés ur...

— Mit beszél maga, hogy most került ide először? Hiszen mi már jól ismerjük egymást. Maga a láncoló, besurranó-cigánytolvajok közé tartozik. Valamelyikük behatol valahová, ráteszi kezét a „szajré”-ra, aztán mikor kijön, hirtelen továbbadja a másodikat, harmadik társának a zsákmányt. Magát nemrég ítéltük el itt pénzbüntetésre.

— Dé megfizettem, drága uram, megfi-

zsettem, csak most bocsásson meg, még ázs egyser, egym azsa a jó szívűket.

— Ne rimámkodjék; nem megy az olyan könnyen, hogy magát egyszerűen hazabocsásson. Lássuk csak előbb, mi van azzal a lopással?

— Jáj nem loptam én, dehogy loptam, ártatlán vágyok, jaj, édesjósténem, hová kerültem...

— Magát tettenérték az állomáson, amikor egy falusitól elemelte a tarisznyáját. De minék is kellett magának egy tarisznya kerékkötőlánc?

— Jáj dehogy loptam, dehogy loptam, magá a falusi ártá nekén a tarisznyát, hogy vigyem odá a kocsmába égyik barátjának...

— Hazugság az egész beszéd. Maga ellopja a tarisznyát és éppen menekülni akart, amikor elfogták.

— Ném, ném, ném igazs...

— Ismerje be, mert magának is jobb lesz.

— Ném ismerék bé semmit ártatlán vágyak, éresszénék házsá.

— Hát ha nem ismeri be, megidézük a károsakat, meg a rendőröket, meg a detektívet, aki előtt beismerte. Maga pedig itt marad addig a fogházban.

— Én a fogházban? Jáj tér-mtő drágajósténem, mi léss vélem, mi léss a gyémekékkel. Jáj Láciká, Jániká, Zsuzsiká, Bözsiké, Férüké.

— Mi az, magának ennyi gyermeke van? A kihallgatások az azt mondta, hogy csak egy leánya van.

— Léányom csak égy ván, dé ázs unokáim. Jáj Láciká, Jániká...

— Hagyja már abba. Jobb lesz, ha beisméri a lopást, hogy fejezhessük be már ezt a dolgot.

— Csinyálják hát áhogy ázs urák ákárják. Béismérék, mindent béismérék, jaj Láciká, Jániká...

— A Magyar Szent Korona nevében kihirdetem a törvényszék ítéletét. A bíróság háromnapos fogházra ítéli a vádlottat. Beletnyuszik?

— Mit csinyálják, náccságos, tekintés, mit tusagos ur, csinyálják, áhogy magik ákárják... Dé ugyi ázs ünnépkre házsáéngédnek, há belényugsom?

— A büntetést azonnal meg kell kezdeni. Haladékat csak az igazságügyminiszter adhat. Irjon folyamodványt.

— Hát hogy írják, amikor írni sém tudok? Jáj Láciká, Jániká...

— Fogházor, vezesse el. Nincs időnk, hogy a prézmítalását hallgassuk.

— Térémő Isténem, ségény gyémekék, hogy még ázs ünnépket sém tölthetém vélik, jajjájáj...

Megtörtén, reszkető lépésekkel indul meg a fogházor előtt, de a folyosón már várakolnak magához tér és egész természetes hangon, hamiskás kacintással mondja a kísérőjének:

— Azser még jó, hogy a kártyám mindig vélem ván. Majd véték és Silvéstérkor sérén-csét magának megállás, meg a tébbi fogházor uráknak is. Jó les ázs a kicsi pénzs, amikor kisabádulok.

Belevigyörög a fogházor arcába, szoknyája zsebéből zsiros vetőkártyát húz elő, legyezöt formál belőle és duruzsolva mondja a hatgyermekes altisztnek:

— Nágyon nágy sérénycsé vár magára. Égy sép léjant fog mégsérétni, ázs les a félcsé-gé... Hihihih...

NAGY KÁLMÁN.

Egy rendkívül érdekes könyv:

Fónagy Iván: Mágia

(A titkos tudományok története.)

Kit ne érdekelné a primitív népek varázslatainak titka, az egyiptomi papok rejtélyes tudománya, a hindu fakirok titkos hatalma? E könyvből élénk tárul a fehér és fekete mágia története, találkozzunk az aranycsinálólakkal és a XVI. század rózsakeresztéseivel, akik ismerték a hosszú élet titkát. Paracelsuson, Fluddon, Agrippán, Cagliostro-n keresztül eljutunk Mesmerig, a magnetizmus és távolbalítás titkáig. Az alapos felkészültséggel és élvezetes formában megírt hatalmas mű lexikonalakban, 500 oldalon jelent meg és

ára diszkötésben 38.80 pengő.

Kapható az

„Ellenzék” könyvesboltban

Kolozsvár, Mátyás király-tér 9. Y. déki megrendeléseket a beérkezés napján intézzük el. Utánvétet is szállítunk. Kérje a 64 oldalas, képes karácsonyi árjegyzékünket.

Hirdessen Erdély legelterjedtebb napilapjában, az Ellenzékben.

HIREK

Baromfiús érkezett Kolozsvárra

KOLOZSVÁR, december 27. Mint ismeretes, Kolozsvár város Közellátási Hivatala nagyobb mennyiségű baromfiús akart az ünnepekre szétosztani a fogyasztók között. A lekötött mennyiség azonban szállítási nehézségek miatt nem érkezhetett meg idejében Kolozsvárra. Mint most értesülünk, egy vagon baromfiús érkezett a városba és annak szétosztását ma vagy holnap már meg is kezdi a Közellátási Hivatal. A késéért kárpótlódok a közönség, mert a kiadandó husok között igen sok a csirke- és a gyöngytyukus, amely, mint ismeretes, rendkívül ízletes.

MEGHALT DR. POGÁNY BÉLA. Budapestről jelentik: Dr. Pogány Béla, a fizikai tanácsok miniszterének nyilvános rendes tanára, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja folyó hó 23-án váratlanul elhunyt. (MTI.)

TIFUSZJÁRVÁNY NÁPOLYBAN. Genéből jelenti az MTI: A brit hírszolgálat nápolyi különtudósítója jelenti, hogy Clark tábornok december 26-tól, vasárnaptól kezdve megtiltotta, hogy az 5. hadsereg katonái Nápolyba betegyék a lábukat, mert a polgári lakosság körében elharapózott a tifusz. A környéken már minden csapatot beoltottak. Midőn a szövetségesek Nápolyba érkeztek, 25 tifuszos megbetegedést jegyeztek fel, de azóta 250 megbetegedés történt és ezek egyenlege halálos volt.

A BESZOLGÁLTATOTT BAROMFISÍR HELYI KÖZFOGYASZTÁSRA KERÜL. A közellátásiügyi miniszter rendeletet intézett a törvényhatóságok vezetőihez a beszolgáltatásra kerülő baromfiús és hús mikénti felhasználása ügyében. A rendelet közli, hogy a baromfiús és hús gyűjtésére a kijelölt központi zsírgyűjtők jogosultak. Megengedi a miniszter, hogy a jövő év szeptember 30-ig beszolgáltatott baromfiús és hús helyi közfogyasztásra legyen felhasználható, ennek mennyiségéről havonta jelentés kell tenni a miniszterhez. (M. T.)

TÜZ MAROSFÖN. A napokban Marosfőn túlfűtött kővetekben kigyulladt a Csiki pénzügyi épülete és porig legett. A nedves időjárás következtében a tűz csak lassan terjedt és így sikerült az egész burortzatot és egyéb felszerelést a villából kimenteni. A Csiki pénzügyi működése a másik villában zavartalanul folyik tovább.

Vasúti szerencsétlenség négy halottal

BUDAPEST, december 27. (MTI.) December 25-én a mezőkászonai álmomason vesztő vonatra beleszaladt egy sebesvonat. Az összeütközés következtében négy ember meghalt, öt súlyosan, hat könnyebben megsebesült. Forgalmi akadály nem keletkezett. A szigorú vizsgálat megindult.

ÚJFAJTA GYÓGYMÓD FAGYÁS ELLEN

Az elmúlt kemény telek idején a keleti hadszíntéren katonáinknak fagyserüléseit a német orvosudományt rendkívül sok új tapasztalattal gazdagították. Eddig is közismert volt az a tény, hogy az ember, ha vérenek hőmérséklete 22–24° alá süllyed, minden bizonnyal elpusztul. Továbbá ismeretes volt az is, hogy a fagyhalál a vérkeringés megszűnésével következik be. Ma azonban a német orvosudomány világosan felismerte, hogy a fagyás a test szöveteinek oxigénhiány következtében áll elő. A fagyás kezdő állapotában a szervezet természetesen még védekezik, fokozott anyagcsere áll be, az izmok segítségével a hőtermelés is fokozódik, a szervezet tehát amíg lehetséges, a vérkeringést minden lehetőséggel védi a hideg behatása ellen. A fagyveszély komolyabb stádiumban azonban a szervezet normális funkcióiban zavart áll elő és mérgező anyagok képződnek. Így a legtöbb súlyos fagyást szenvedett egyének, a mérgezették benyomását keltik. Ezek a megfigyelések a német orvosudományt a fagyás újfajta gyógyítására vezették. A hóval való bedörzsölés és langyos fürdő alkalmazása helyett, ma a gyors felmelegítésre helyezi a fókust, természetesen az oxigénhiány gyors kiküszöbölésével. Ezenkívül egy német gyógyszer is fontos szerepet játszik a fagyást szenvedett egyének egészségének gyors helyreállításánál. A régi gyógy módokból csupán az elővigyázatos izommaszázs maradt fenn. (MNK.)

A FÜSTPADLÁSOKAT IS ELLENŐRIZTETNI KELL. Az iparügyi miniszter körrendeletben értesítette a fevidéki, kárpátaljai, keletmagyarországi és erdélyi részekben működő valamennyi másodfokú iparhatóságokat, hogy az úgynevezett füstpadlásokat (kémény nélküli házakat, szabad tűzhelyeket, kéményeket, stb.) a kéményseprő negyedévenként tüzeveszélyesség szempontjából ellenőrizni tartozik. A rendelet megállapítja az ellenőrzési díjakat is.

A PÁPA KARÁCSONYI MISEJE. Rómából jelentik: XII. Pius pápa a karácsonyi első misét a Szent Matild magánkápolnában celebrálta. Erre a szertartásra a Vatikánváros vezetői méltóságai kaptak csak meghívást, akik ezután a pápa kezéből kapták a karácsonyi áldást. A szertartás 45 percig tartott. (MTI.)

MEGTILTJÁK A „PENDLIZÉST” VARIE TEKÉN. A Magyar Artista Egyesület most tartott választmányi ülésén határozatot hozott, mely szerint február 1-től kezdődő határral megtiltja a pendlizést. Eddig az volt a helyzet, hogy számos artista egyidőben több variációban, lokálban kapott szerződést és esténként 2-3 helyen is fellépett. Miután azonban ismét sok magyar artista tért haza külföldről, ezek megélhetésének biztosítása végett a pendlizést be kell szüntetni, mert csak így tudják biztosítani nagyobb számú artista elhelyezkedését.

HALÁLRA ÍTÉLTÉK AZ ÜZLETFOSZTOGATÓ BETORÓT. Marosvásárhelyről jelentik: Lakatos Károly 26 éves rovtmultu cigányzenész december 10-én éjszaka feltörte két mézárószűrt redőnyét és a mézárószűrből különböző dolgokat vitt magával. Később megkísérelte egy harmadik üzlet feltörését is, de ebben a rendőrköz megakadályozták. A rögtönítelő bíróság Lakatosot ezért költőházi halálra ítélte. A bíróság az ítélet kihirdetése után kegyelmi tanácsa alakult át. A tanács határozata titkos.

A WESSELÉNYI LÖVÉSZEGYESÜLET kötelezett lövéseket ismételtén értesitem, hogy december 25-től, 1944. évi január 31-ig kivonulási szünetet tartunk. Törzsszázadparancsnok.

A vonat elé vetette magát szerelmi bánatában egy fiatal mérai leány

KOLOZSVÁR, december 27. Megdöbbentő öngyilkossági kísérlet történt karácsony első napján, szombaton a kora reggeli órákban a közeli Méra községben. Egy 17 éves falusi leány, Bacsai Éva, korán reggel kilopózott hazulról, a mérai kis állomás előtt húzódó vasúti sínekhez ment, s a vonat elé vetette magát. A vonat kerekéi a szerencsétlen leány jobb lábát levágták, ugahogy vértől borítva,

TALPBŐRT KAPNAK A POSTÁSOK. A közellátásiügyi miniszter a postaszolgálat zavartalan ellátása érdekében a külszolgálatban foglalkoztatott postaalkalmazottak részére megfelelő mennyiségű talpbőrt utalt ki. Ennek szétosztásáról most gondoskodik a postaigazgatóság. Az alkalmazottak a talpbőrt térítést tartoznak fizetni, mégpedig kilónként 12 pengőnek megfelelő összeget. (Magy. Tud.)

Ujabb korlátozások a MÁVAUT társaságpeccsi forgalomban

BUDAPEST, december 27. (MOT.) Az üzemanyaggal való takarékoság céljából a MÁVAUT autobuszvonalakon a forgalom december 31-től január 6-ig bezárólag, tehát hét napon át szünetel, kivéve a Marosvásárhely–Nagykand, Marosvásárhely–Székelykeresztur, Szászrégen–Székelyudvarhely, Csíkszereda–Székelyudvarhely, Tolvajostető–Hargitafüredő, Maroshévíz–Borszék, Gyergyótölgyes–Gyergyószentmiklós, Gyilkostó–Gyergyóbékás, Magyarapus–Bánffygunyad és Méra vonalszakaszt.

SOMORJAI LUKACHICH GÉZA HALÁLA. Budapestről jelentik: Somorjai Lukachich Géza nyugalmazott altábornagy december 24-én reggel fél 4 órakor meghalt. (MTI.)

* GÖZ- ÉS KÁDFÜRDŐNKET december 27-én, hétfőn nyitvatartjuk. (Gőzfürdő, férfi-nap). Városi Gőz- és Kádfürdő Igazgatósága.

Hagyományos erdélyi szellemben, bátran, megalkuvás nélkül küzd mindennap a magyar nép boldogulásáért az Ellenzék.

Mosoly országa

A Szinkör zsufolásig megtelt szombaton este a Mosoly országa felújítására. Aligha csalódunk, ha azt állítjuk, hogy ez az érdeklődés először az előadás után kezdődött. Hentz Helmut szót. Kíváncsian várta mindenki a kolozsvári színpadról évek óta hiányzó művésznő fellépését és elégtétellel állapítjuk meg, hogy még erősebb és magabiztosabb a játéka, mint azelőtt volt, hangja pedig fénylőn, tisztán cseng, magas hangjai különösen szépek, zenei kulturáltságát szintén dicsérnünk kell. Összinté nagy sikert aratott. Sikolya István dr. kitűnő partnernek bizonyult, illuziót keltően alakította Szu-Csong herceget és igen szépen énekelt. Kishonthy József most lépett fel először a huszárőrhadnagy szerepében, ugyancsak sikerrel. Jacekő Cia, Csóka József s legfőként Tompa Pufi kapott sok tapsot még a lelkes (csak kissé előadás közben is zajos) ünnepesti közönségtől. (k.)

RENATO RICCI — TÁBORNAGY. Rómából jelenti a DNB: A Duce Renato Ricci altábornagyot, a fasiszta milícia eddigi parancsnokát egyidejűleg vezényltábornaggá, államminiszterré és az ujonnan alakított köztársasági nemzeti gárda parancsnokává nevezte ki.

A búzakötvények iránt országszerte nagy érdeklődés nyilvánul meg

Egy héttel ezelőtt megkezdődött a búzakötvények jegyzése és az eddigi hatalmas eredmények máris bbizonyították, hogy a pénzügyi kormányzat az új kölcsöntípussal a legteljesebb mértékben elérte célját. Mint már többször kifejtettük, a búzakötvény lehetővé teszi, hogy a magyar tömegek és elsősorban a gazdálkodóközönség, megfelelő kamatozással a legbiztosabban befektessék készpénztökéjüket. Búzakötvényt vásárolni annyit jelent, hogy aki kölcsöntökvényt jegyez, a kötvényen megjelölt buzamennyiség ellenértékének birtokosává lesz, vagyis pénzfelszele arányában öt, tíz, huszonöt és száz métermázsza búzát vásárol, mert a búzakötvény mindig a búza értékéhez igazodik és emellett három százalékos kamatozik. A búzakötvény bemutatásra szól és a tözsden is bevezetik. A gyakorlatban ez annyit jelent, hogy mindenki naponta tájékozódhatik a kötvények árfolyamértékéről és ha pénze van szüksége, bármikor eladhatja kötvényeit. A kincstár biztosítja a minimális negyven pengő buzaárát az átszámítás tekintetében, vagyis: legalább negyven-pengős métermázsankinti átszámítási árfo-

lyamnak kell mindig érvényesülnie.

A pénzügyi kormányzat stabil értékmérőben megjelölt kötvénytípust teremtett és ugyanakkor számolt azzal, hogy a magyar nemzet gazdasági életében a búza kedvelt fizetési eszköz, tehát az új értékpapír egy a gazdátömegek, mint a magyar társadalom más foglalkozási rétegei számára is biztos befektetést jelent.

A búzakölsönkötvények visszafizetése huszonöt év alatt történik, mégpedig sorsolás után. A kormányzat sorsolási tervet készített elő, amelynek megfelelően minden évben bizonyos mennyiségű kötvényt kiadnak. A sorsolás alkalmával is érvényesül természetesen a minimális negyvenpengős buzaár, illetőleg az esetleg időközben bekövetkezett ár-emelkedés alapján történik a kötvény értékének átszámítása.

Az első jegyzések azt bizonyítják, hogy az új értékpapírt az egész magyar nemzet méltó megértéssel fogadta és a búzakölsönkötvénytípus kétszázmilliósi keretét előreláthatólag tul is fogják jegyezni.

UJ TITKOS TANÁCSOSOK. A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére dr. Timkó Zoltán koronaügyésznek, dr. Trencsényi Bélának, a m. kir. Kuria másodelnökének, dr. Alföldy Dezsőnek, a budapesti ítélőtábla elnökének és dr. sípek Balás Corneának, a m. kir. közigazgatási bíróság másodelnökének a m. kir. titkos tanácsosi méltóságot adományozta.

Az EME! jog-, közgazdaság- és társadalomtudományi szakosztályának közgyűlése

KOLOZSVÁR, december 27. Az Erdélyi Múzeum-Egyesület jog-, közgazdaság- és társadalomtudományi szakosztálya most tartotta meg évi rendes közgyűlését. Balogh Artur dr. ny. egyetemi tanár elnöki megnyitása után Martonyi János dr. egyetemi tanár, szakosztályi titkár és szerkesztő terjesztette elő jelentését. Attekintést nyújtott a szakosztály által rendezett tudományos felolvasó ülésekről. Az ezeken elhangzott előadásokat és hozzászólásokat a Szakosztály kiadványsorozatban tette közzé. A Szakosztály tagjai több előadást tartottak az Erdélyi Múzeum-Egyesület szeptemberben tartott beszercei vándorgyűlésén is és az idén újra szerepeltek tanulmányokkal az Egyesület nagymultu folyóiratában, az Erdélyi Múzeum-ban. Kidolgozták a Szakosztály új ügyrendjét, amelyet az Egyesület közgyűlése tudomásul vett és így az hatályba lépett. Beszámolója végén bejelentette Martonyi János dr., hogy a titkári tisztégről, másirányu elfoglaltsága miatt, nagy sajnálattal le kell köszönnie és csak a szerkesztői munkát tudja tovább vállalni. A közgyűlés jegyzőkönyvi köszönetet szavazott a lelépő titkárnak és helyébe Balogh Artur dr. javaslatára Nagy László dr., törvényszéki bíró választotta meg a Szakosztály titkárává. Az ujonnan szervezett pénztárosi tisztséget Kökendi Antal dr., egyetemi titkárral töltötte be a közgyűlés.

A közgyűlés ezután letárgyalta és elfogadta a szakosztály zárszámadását és költségvetését, majd Vékás Lajos dr., ítélőtáblai elnök indítványára kimondta, hogy a szakosztály mindent elkövet a felolvasó üléseken való részvétel fokozására és különösen a gyakorlati foglalkozások a munkába történő bevonására. Végül Bíró Vencel dr., egyetemi tanár, az Egyesület főtitkára üdvözölte meleg szavakkal az erdélyi magyar művelődés szolgálatában jelentős munkát végző szakosztályt.

ÜZLETI KÖNYVEK

és mindenféle nyomtatványok beszerezhetők Borosnál, Deák Ferenc-utca 18.

POÓR LILI ELŐADÁSA A RÁDIÓBAN. December 29-én este 9 óra 10 perces kezdettel Poór Lili, a kiváló művésznő, a kolozsvári Nemzeti Színház örökös tagja előadást tart a budapesti rádióban. Budapest 11. hullámhosszon. Előadásának címe: „Dérnyé Kolozsváron.” Százötven esztendője annak, hogy a magyar színjátszás egyik legtrüfndöklésebb csilaga: Dérnyé Széppataki Róza megszületett. A nagy magyar színésznő tudvalevőleg Erdély fővárosában is sok sikert aratott, s a kolozsvári közönséget is megdöbbentette. A jubileum alkalmából emlékezik meg Poór Lili színművésznő egykori nagy elődjének kolozsvári tartózkodásáról és sikereiről. Az érdekes rádióelőadást Kolozsváron nagy érdeklődés előzi meg.

A BÁLVÁNYOSVIDÉKI UTÉPÍTÉS GYORS IRAMBAN HALAD. A kereskedelmi minisztérium által irányított és a csikmegyei államépítészeti hivatal által vezetett Szent Annatói autót a bálványosi nyeregűtől 4 km. hosszúságban a Lencsemezőig teljesen elkészült, most a folytatáson dolgoznak a Mohosón át a Szent Anna-tó felé. A háromszákmegyei államépítészeti hivatal viszont a megye megbízásából megkezdte a sepsibükszád–bálványosfüredi állomástól a közúton át a bálványosi nyereg felé vezető megyei út átépítését és ez a tavasz folyamán be is fejeződik. A Sepsibükszád és a bálványosi nyereg, illetve a torjai szanatórium uti áthengere, észre és a Kézdívásárhely–Torja közötti út megépítésére a felderített Háromszék megye 1944. évi költségvetésében biztosították és ezeknek az utaknak az építését a megye 1941. évi folyamán szintén megkezdte. Sajnos, a megyei út legrosszabb része a Torja-torjai-szanatórium közötti útszakasz részére a felderített még nem sikerült biztosítani. Legkorábban az 1945. évi költségvetésben talán biztosítható és ezt az útszakaszt csak akkor építhetik meg.

MIKOLAYCZIK AZ USA BA UTAZIK. Lisszabonból jelntik: Mikolayczik lengyel miniszterelnök január elsején az Egyesült Államokba utazik, hogy Roosevelttel találkozzék.

INGATLANÁRVERÉS KOLÓZSVÁRON. Házak és udvar a Honvéd-u. 14–16. szám alatt 105 600 pengő kikáltási áron január 31-én 10 órakor a kir. járásbíróson.

Bolti ára 8 pengő. EMGE-tagoknak 5 pengő. **Kapható:** EMGE vármegyei kirendeltségeknél. **Megrendelhető:** A gazdakörök és az Erdélyi Gazda hiadóhivatala útján. Kolozsvár, Majális-utca 24. szám.

Január 10-én

új félévi tanfolyam kezdődik

Hirdessen Erdély legelterjedtebb
napilapjában, az Ellenzékben.

December 29-én, szerdán 6 órakor: NAPLE
MENTE ELŐTT. Somlay Artur, a buda
pesti Vigszínház tagjának vendégfelle
pésével, Napi bérlet B. 10. szám. Mérsé
kelten emelt helyárak.

és d. u. 3—8-ig. Vidékieknek vasu
kedvezmény.

KEDD, DECEMBER 28.

6: Üzen az otthon. 6.25: Ébresztő. 7.05: Reggeli zene. 7: Hírek. Közlemények. 8: Hírek német, román, szlovák, ruszin és szerb nyelven. 8.35: Délelőtti muzsika. 10.05: Hírek. 10.15 Zenekari muzsika. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 11.15 Kamaracsütés. 11.40: Divattudósítás. 12: Harangzó. Hymnusz. 12.10: A Rádiózenekar műsorából. 12.40: Hírek. 13.20: Időjelzés, vízállásjelentés. 13.30 Honvédeink üzennek. 14 A Légierők fúvószenekara. 14.30: Hírek. Műsorismertetés. 15: Melles Béla zenekar. 15.50: Gyermekdalok. 16.20: Roósz Emil szalonegyüttese. 16.45: Időjelzés, hírek. 17: Magyar nóták. 17.50: A Vitézi Rend Zrínyi-csoportjának műsora. 18.20: A Mária Terézia 1. honvéd gyalogezred zenekara. 18.50 Hírek. 19: Jer Ossián, ködös, homályos énekdal. Északi zene. 20: Vidám hét. 20.30napok. Barabás Pál csevegése. 20.15 Szókratész zene. 21-15: Nygyszemközt Makkai Sándorral a könyvtárszobában. 21.25 Géczy Barnabás zenekarának műsorából. 21.40: Hírek. 22.10: Hírek német, angol és francia nyelven. 22.40: Táncczene. 23.45: Hírek.

új remekei:

„Ellenzék“ könyvesboltban
Kolozsvár, Mátyás király-tér 9. VI-
dekre utánvétellel is azonnal szállit-
tuk. Kérje most megjelent 64 oldalos
-képes árjegyzékünket.

A magyar csapatok teljes diadalát hozta a karácsonyi torna: mindkét napon győzött a NAC és a Ferencváros

Jobb gólarányával a NAC lett az első a Ferencváros előtt

Alig mult pár hét a bajnokság befejezése óta és máris izgalommal várta minden fővárosi és vidéki szurkoló a Karácsonyi Tornáról szóló híreket.

Az előkészületek nagyszabásúak voltak, de az eredmények is. Mérkőzéseként 20—25 ezer ember jelent meg és biztatták a magyar együtteseket, de eredménnyel is. Ugy a NAC, mint a Ferencváros kitűnő, pompás játékkal lepték meg a szurkolókat és fölényes, biztos győzelmet arattak a két vendégcsapat ellen.

Az eredmény minden várakozáson felüli volt. Senki sem számított arra, hogy a vendégek győzelem nélkül hagyják el a magyar fővárost. A két szereplő csapat azonban igazi karácsonyi ajándékkal lepte meg a labdarugó szurkolókat és ismét bebizonyította, hogy a magyar labdarugásnak ma Európában az első között van a helye.

Győzelem nélkül távoztak a magyar fővárosból a vendégcsapatok

KOLOZSVÁR. (Az Ellenzék munkatársától.) Nagy érdeklődés kíséretében és átlag 20—25 ezer szurkoló jelenlétében bonyolították le a fővárosban az ünnepek alatt a Ferencváros karácsonyi labdarugó tornáját, amelyen két magyar csapat, a Ferencváros és a NAC és két idegen csapat, a bécsi Floridsdorf és a zágrábi HASK szerepeltek.

A mérkőzés eredményei az alábbiak voltak:

Ferencváros—Floridsdorf 5:3 (2:2)

Szépszámu közönség előtt a budapesti Harangozó sípjelére futott ki szombaton délután fél 11 órakor a két csapat.

Kezdet után tapogatózó játék alakult ki, amint a Ferencváros erősített és a 12. percben gólt is szerzett a kitűnően mozgó Sárosi dr. révén (1:0). A Fradi szurkológarda öröme azonban nem sokáig tartott, a vendégcsapat szemfüles csatára, Ptasek rövidesen egyenlített (1:1). A Ferencvárosnak az egyenlítés után kisé lanyhult az irama, ennek ellenére a 25. percben újabb gólt érték el. Müller 16-oson belül szabálytalanul szerelt, a megadott büntetőt Sárosi III. védhetetlenül a hálóba vágta (2:1). Ezzel azonban nem fejeződött be még a féldő. A vendégcsapat sorozatos támadásokat indított és a 41. percben Ptaseknek sikerült is egyenlítetnie (2:2).

Szünet után az első negyedórán igen váltakozó volt a játék képe és a Ferencváros támadásai nem vezettek sikerre. A 23. percben tört csak meg a jég, amikor Sárosi dr. révén újabb gólt szereztek (3:2), de a vezetést nem sokáig tartották, mert Kéri szerelése miatt 11-est ítél a játékvezető, amelyet Mayer hálóba küldött (3:3). Már-már úgy látszott, hogy döntetlenül vagy Fradi vereséggel végződik a mérkőzés, amikor a 33. percben Lukács remekül lefutott és közvetlen közelről védhetetlen gólt lőtt (4:3). A Ferencváros a gól után fokozta rohamait, ennek ellenére nem a támadások, hanem Mayer révén jutott újabb gólhoz, aki saját kapuba rugta a labdát (5:3).

Nagyvárad AC—HASK 5:1 (4:0)

A fenti mérkőzés után negyed 1 órakor kezdődött Szőke II. vezetésével a második mérkőzés, amely valóságos csmege volt a labdarugórajongóknak. A NAC ugyanis tűzijátékszerű pompás játékkal valósággal lehengerelte a HASK-ot, amelyet biztos fölényrel 5:1 arányban győzött le.

Az első gólt a jó helyzetben levő Ferencváros révén érte el a nagyváradi csapat (1:0), amelyet a 9. percben követte Bodola hatalmas gólja (2:0). A két gól után kissé lassított a NAC, de a 34. percben Sárvári újabb gólt szerzett (3:0), majd a 41. percben Ferenczi állította be a féldő eredményét (4:0).

Ekkor már kétség sem fért a kitűnő nagyváradi együttes győzelméhez, legfeljebb arról lehetett szó, hogy még hány gólt lő.

A második féldőben feljavult a zágrábi csapat, formás támadásokat is vezetett, gólt mégis csak 11-es révén tudott elérni, amelyet Klescsics érvényesített (4:1).

Közel negyedórás NAC-főlény következett ezután, amelynek eredményeképpen Sárvári 5:1-re állította be a 38. percben a végeredményt.

Nagyvárad AC—Floridsdorf 3:0 (1:0)

Vasárnap délelőtt fél 11 órakor hatalmas nézősereg jelenlétében Kékesi vezetésével került sor a Karácsonyi Torna harmadik mérkőzésére, a NAC és a Floridsdorf csapatai között.

A bécsi együttes előző nap igen jól szerepelt és a közönség nagy küzdelmet

várt. Várakozásában azonban csalódott. A NAC — bár fáradtan és letörve — mégis biztos győzelmet aratott és ezzel meg is nyerte a tornát jobb gólarányával a Ferencváros előtt.

Kezdet után tapogatózó játék alakult ki, majd a NAC vezetett néhány szórva-nyos támadást. Komoly nagyváradi főlény után az első féldő 25. percében esett az első gól, amelyet Sárvári küldött a hálóba.

A második féldőben a NAC továbbra is megőrizte a fölényét és nem szép, de eredményes játékkal újabb két gólt ért el Barna révén a 15. és 18. percekben.

Ferencváros—HASK 6:1 (3:1)

Vasárnap délután negyed egy órakor került sor Kiss M. Ernő vezetésével a Torna legérdekesebb találkozójára, a Ferencváros—HASK mérkőzésre. A mérkőzés visszavágó volt a Fradi Zágrábban elszenvetett vereségeért és szerencsére, igen jól sikerült a visszavágó, mert a Ferencváros 6:1 arányú megsemmisítő vereséget mért ellenfelére.

A mérkőzés elején a Ferencváros azzal lepte meg szurkolóit, hogy simán beka-

pott egy gólt a 7. percben Pericsics révén. A gól után támadásba lendült a zöld-fehér együttes és a 16. percben Gyulai—Hernádi összjáték után utóbbi a hálóba vágta a labdát (1:1). Az egyenlítés fellekesítette az együttest, amely most már viharszerűen rohamozott. A 23. percben Lukács várt a balsarokba a labdát (2:1), a 41. percben pedig Sárosi III. 20 méteres szabadrugása talált utat a hálóba (3:1).

A második féldő 18. percében Sipos lőtt újabb gólt nehéz helyzetből, a 30. percben pedig Kéri állították ki. A zöld-fehérek 10 emberrel is támadtak és Sárosi dr. két bombagóljával a 34. és 36. percekben 6:1-re állították be a végeredményt.

A NAC lett a négyes torna győztese

A nagy gólarányú győzelem ellenére mégis a NAC vitte el a kupát 4 ponttal, 8:1 gólaránnyal. Második lett a Ferencváros 4 ponttal és 11:4 gólaránnyal, harmadik, pont nélkül, a Floridsdorf, negyedik, ugyancsak pont nélkül, a HASK csapata.

Mikor fűtünk földgázzal Kolozsváron?

Januárban válik meg, hogy kiépül-e jövő év végére Kolozsvárig a földgázvezeték

KOLOZSVÁR, december 27. Mikor fűtünk már földgázzal Kolozsváron? — sőt, vajtanak fel azok, akiknek nincs tüzelőjük és akik ismerik a földgáz áldásait. Erre a kérdésre várnak választ azok a kolozsvári poigárok is, akiknek még emlékeiben él az a nevezetes városi közgyűlés, amikor, mint Ézsau a bibliában, egy tál lencséért lemondott arról a jogáról, hogy a kissármási gázmezőkön felbugygyano földgáz felhasználásának elsőbbségi joga Kolozsvárnak legyen. Mi, kolozsváriak harminc éve vágyódunk a földgáz után s összetett kezekkel, tehetetlenül kellett néznünk, hogy a földgáz után küzdelemben megelőzzék Marosvásárhely, sőt Torda is.

Nem tévedünk azonban, ha azt állítjuk, hogy a földgáz Kolozsvárra való bevezetésének ügye a küszöbön áll. Jelenleg az a helyzet, hogyha sikerül rekompenzációs uton külföldről a földgáz vezetéséhez szükséges acélcöveket megszerezni, a jövő télen már földgázzal fűtünk Kolozsváron. Földgázfűtésre rendezkednek be a kolozsvári nagyobb ipari üzemek, s a földgáz segítségével megindul gyors tempóval Erdély ipari fellendülése is. A kormány tudja, hogy a földgáz felhasználásának nemzetgazdasági szempontból milyen óriási jelentősége van s az ügy fontosságára való tekintettel, lázasan dolgozik azon, hogy a kérdés megoldását napról-napra előbbre vigye. A mult szerdán a földgáz felhasználásának meggyorsítása érdekében Budapesten az iparügyi miniszter elnöksége alatt miniszterközi értekezlet volt, s az értekezleten elhangzott hivatalos kijelentések azt bizonyítják, hogy a kormány minden rendelkezésre álló erejével igyekszik az Erdélyi Földgáz Rt. célkitűzéseit valóra váltani s minden erkölcsi és anyagi támogatásával, minden erejével a nagy cél rendelkezésére áll. A kérdés nagy fontosságát kihangsúlyozza már csak az az egy tény is, hogyha a földgázvezeték kiépül, akkor a Kolozsvár és környékének évenként 25—30.000 vagon szénét lehet megspórolni. Hogy aztán mit jelent ez Erdély gazdasági életében, s főképp nemzetgazdasági szempontból, ilyen nagyje-

lentőségű szén megtakarítása és a még parlagon heverő és aránytalanul olcsó földgáznak felhasználása, azt bizonyítani nem is kell.

Azzal a vállalattal, amely ilyen csövek gyártására van berendezkedve, tárgyalások vannak folyamatban. A szállítandó csövekért olyan cikkeket kell szállítani, amelyekkel bőségesen rendelkezünk. Januárban dölnék el ezek a tárgyalások. A kilátások biztatóak, éppen azért, mert a kormány minden erejével igyekszik a tárgyalásokat sikerre vinni. Illetékes helyről arról értesültünk, hogy ha a földgázvezeték kiépül, akkor Kolozsváron a jövő télen, ha nem is az egész város területén, de legalább már a főbb utvonalonakon földgázzal lehet fűteni. Előzőleg azonban Kolozsvárnak a földgáz elosztására vállalatot kell alapítania, s ebbe a vállalatba aporként be kell vinni a most már modernizált gázgyárat is. A földgáz ára az előjelek szerint minimális lesz. Egy köbméter földgáz körülbelül a fa árának egyharmadára fog kerülni. Egy köbméter gáz ára nem lesz több, mint 54 fillér, ami kb. hat kiló fa árának felel meg s ha hozzávesszük azt, hogy a földgáz kalóriáját tekintve, a legideálisabb és leggazdaságosabb fűtőanyag, s hogy az árát nem előre, hanem utólag kell majd fizetni, áldását alig tudjuk keltszólni.

Parkettezési munkálatokat júniusban vállalja:
id. LŐRINCZY JÓZSEF,
lakás: Zánolya-utca 14. szám. vagy
SEBŐK-cukrászda,
Mátyás király-tér 23. Tel. 19-55

Egy fiatal székely szobrászművész sikere Budapesten

A fővárosi sajtó nagy lelkesedéssel ír egy nemrégiben feltűnt új szobrászterületről, Benczédi Sándorról, aki Korondról indult el, hogy az ismeretlen, szegény és pártfogók nélküli tehetségek rögtön útját megjárva, a Műbarátok kiállításán, az elismert és az átlagon felüli reményekre jogosítók közé beérkezzék. A műbarátok egyhangú elismeréssel, sőt nem kis meglepetéssel írnak Benczédi Sándor kiállítását műveiről. A Pester Lloyd kritikusa szerint Benczédi ös eredeti tehetséggel kiformált súlyos kö- és faszobrai a barbár istenszobrok hevéletét hordozzák magukon. Ez a fiatal szobrász — írja a lap —, aki ezuttal először szerepel Budapesten nyilvánosság előtt, székely származású. Szűkebb hazájából hozta magával, innen származik plasztikájának sötét, földízü milyisége. Meglepő látomások vannak köztük. Hellvel-közel kissé talán még nyersnek, de rendkívül kifejezőteljesek. Realizmusra hajlik, éles szemmel tud jellemezni, mindazonáltal mindig nagyvonalúan egyszerű marad. Különösen érdekesek voltak a Műbarátoknál kiállított szinte babaszőnyeg mintázott kis terakottafigurái, amelyeken az arc mimikája némileg az etruszk munkákra emlékeztetnek. Élethűek és beszédesek ezek az eredeti kisplasztikai alkotások. Ös eredeti népi élményben gyökereznek, művésziek, s mégis szinte a vidéki fazekas képzetlen kezétől is származhatnak volna.

Ebben a vonatkozásban nem érdekelten elmondani azt, hogy Benczédi kö- és faszobrait, valamint terakottafiguráit Korondon, a fazekasok falujában alkotta. Kiállításán a művész két, fői-kolai tanulmányai idejében készült művet is bemutatatta. Az egyik banális anatómiai pontossággal készült, a másik meg patetikus — írja a bíráló — és ironikus hangon teszi hozzá: ilyeneket kellett Benczédinek a Képzőművészeti Főiskolán tanulnia és alkotnia, hogy derék és tehetséges tanítványként tünjek fel. Még elképzelni is szörnyű, hogy mi vált volna ebből a tehetséges művészből, ha a székely hegyvidékre visszatérve, nem találta volna meg az erőt ahhoz, hogy elvesse magától ezeket az üres akadémikus ballasztokat. Remélhetőleg sikerül neki hűnek maradni saját eredetiségéhez, ehhez még csak az alaki érettséget és a megfelelő kulturát kell megszereznie, de ezt is a saját képzeletében mélyen gyökerező erőiből kell kifejlesztenie.

Benczédi, aki néhány évvel ezelőtt az „Erdély visszatérése” című pályadijat nyerte, a Műbarátoknál különösen a „Ruhafacsaró nő” című szobrával tűnt fel. Itt írjuk meg, hogy a korondi székely művész közelebbről műveiből a kolozsvári városi Műcsarnokban rendez kiállítást, amely elé nagy érdeklődéssel néznek a műbarátok és a közönség. (—)

Szigoruan kell ellenőrizni a ciánózásokat

KOLOZSVÁR, december 27. A számtalan ciánózási szerencsétlenség már a felsőbb hatóságokat is erősen foglalkoztatja. Most az iparügyi miniszter intézett leiratot a törvényhatóságok vezetőihez, köztük Kolozsvár polgármesteréhez is. A leirat többek között így szól:

Addig is, amíg a fégérgítő ipar gyakorlását megnyugtatóan, megfelelő hatású más anyagok rendelkezésre állása esetében a szükséghez képest a kéksavgáz, stb. használatának teljes eltiltásával rendelkező jogszabály megalkatható lesz, felhívom polgármester urat, hogy a közönség életének és testi épségének védelme érdekében utasítsa az alárendelt hatóságokat megfelelő eljárásra. Az elsőfokú iparhatóságok az illetékességük területén ciánfelhasználással végzett fégérgítő munkákat a lehetőségekhez képest a legszigorúbban, lehetőleg a helyszínen ellenőrizzék. Az ellenőrzésnek ki kell terjednie a szomszédos helyiségek lakóinak figyelmeztetésére, az óvórendszabályoknak való közlésre, a telítés megkezdése és befejezése időpontjának meghatározására, a házagok betömésének, a figyelmeztető felhár elhelyezésének ellenőrzésére, az udvari szellőztetés tilalmára és ór állítására. Feltétlenül gondoskodni kell arról, hogy a ciánózás vegyészmezők közvetlen személyes közreműködése és felügyelete mellett történjen. Ellenőrizni kell, hogy a vállalkozó a munka helyszínén kézen tartja-e az esetleges balesetek elhárításához szükséges eszközöket, hogy ezek az eszközök megfelelően rendelkezésre álljanak. Az ellenőrzéshez a szükséghez képest a rendőrség közreműködését is kérni kell. Ha az iparhatóságok az egyes munkák ellenőrzése során a ciánózást végző vállalat részéről olyan cselekményt, vagy mulasztást tapasztalnak, amely kihágás, intézkedni kell a büntető eljárás megindítása iránt. Figyelmeztetni az iparügyi miniszter a törvényhatóságok vezetőit, hogy az itt szabandó kihágás olyan cselekmény, mely miatt, ha azt három éven belül két alkalommal elkövetik és ezért jogerős ítélet szabott ki, az iparüzési jog elvonása iránt is meg kell tenni az intézkedést.

Üzenet a magyar gazdatiszadalmhoz

BUDAPEST, december 27. (MTI.) Barczay János földművelésügyi államtitkár karácsony másodnapján délután „A magyar gazda karácsonya” című műsorszám bevezetőjeként üzenetet intézett a magyar gazdatiszadalmhoz. Üzenetének elején pár szóval visszapillantást vetett az elmúlt gazdasági évre, majd hangzott, hogy a magyarság ezer év óta a kereszténység erkölcsi és művelődési alapján áll és fejlődik, ma is Kormányzó Urunk Öfömlésével hűlő vezetése alatt. Végül tolmácsolta báró Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter üdvözlését és jókívánságait a magyar gazdatiszadalmnak és elsősorban azoknak a családoknak, amelyekből a szent estén üresen maradt egy hely, a háboruban elesetté, vagy azé, aki a magyar honvédségnél teljesíti hazafias kötelességét.

Beiratkozás és felvétel a kolozsvári Mezőgazdasági Főiskolára.

A kolozsvári Mezőgazdasági Főiskola 1943-44. tanévének második felére szóló beiratkozások 1944 február hó 1-én kezdődnek és február hó 10-ig tartanak. Utólagos beiratkozást indokolt írásbeli kérésre február hó 11-20-ig a dékán, február 21-től február hó végéig a tanári kar engedélyezhet. Utólagos beiratkozási engedélyt a dékáni hivatalban beszerezhető úrlapon kell kérni és ilyen engedélyt csak az kaphat, aki kellőképpen igazolt ok miatt a rendes beiratkozási idő alatt beiratkozni nem tud.

Aki első ízben kíván rendes vagy rendkívüli hallgatóként a Főiskolára beiratkozni, a Főiskola tanári karához címzett szabályszerűen felszerelt és okmánybellel ellátott kérvényt nyújt be 1944. év január hó 1-től 20-ig személyesen vagy ajánlott levélben a Főiskola dékánjához. A felvétel utólagos engedélyezését igen indokolt esetben 1944. év február 20-ig a tanári kartól lehet kérni. A felvételt illetőleg az utólagos felvétel engedélyezését a dékáni hivatalban beszerezhető kérvényúrlapon kell kérni, amelyen fel vannak sorolva a felvételhez szükséges okmányok is.

A felvételtől a dékáni hivatal az érdekelteknek írásbeli értesítést küld és a hivatalos hirdetőtáblán tájékoztatást ad. Főiskolai rendes hallgató félevenként 128 pengő tandíjat és 96 pengő mellékdíjat köteles fizetni. A Főiskola tanári kara benyújtott kérelmekre arra rászorult és érdemes hallgatóknak tandíjkezdvezményt adhat. A tandíjkezdvezmény lehet negyed, fél, háromnegyed és teljes.

Az előadások a nyári félévben a meghosszabbított karácsonyi szünet miatt ez évben 1944. év február 10-é helyett 1944. év február hó 7-én kezdődnek.

KORMÁNYRENDELET A GAZDASÁGI MUNKABÉREKRŐL. A most kiadott 5510-1943 M. E. számú rendelet értelmében a hivatalosan megállapított mezőgazdasági munkabérek a jövő évben változatlanok maradnak. Az áruk legutóbb történt szabályozásakor ugyanis a munkabéreket általánosan felemelték és az így kialakított ár- és munkabérszínvonalat a kormány tartani kívánja. A kormány azért írt ki e rendelet kiadásával, hogy az irányadó munkabérrendelkezést mindenki idejében megtudhassa és így a jövő évre szóló munkaszerződéseket már most akadálytalanul megkötthessék. Stenők is kell az érdekelteknek a szerződések megkötésével, mert a szerződés határidejét most korábban, előre láthatólag február hó 1-ig terjedő időre fogják megszabni. Annak a mezőgazdasági munkásnak a munkahelyét, aki eddig mezőgazdasági munkára önként le nem szerződik, hivatalosan fogják kijelölni. Az ilyen munkás tehát teljesen elesik attól, hogy maga válassza meg, hol kíván a jövő munkaidőnyben dolgozni, mert a munkára való hatósági és katonai kirendeléseknek a kormány a jövőben még fokozottabb mértékben kíván érvényt szerezni.

A könyvpiac eseménye: Kétezer év festészete, 700 mester 1126 festménye!

Az első művészeti történet, amelyben az olvasó egyszerre láthatja és összehasonlíthatja különböző korok művészetét. — A 35x25 centiméteres album 20 színes műlappal.

kötve 110 P. Kapható az **Ellenzék könyvesboltban**

Kolozsvár, Mátyás király-ér 9. — Vidékre utinvétél is azonnal megküldjük!

Karácsony éjszakáján indult meg a zsitomiri szovjet offenzíva

Berlinből jelenti az MTI: A Nemzetközi Tájékoztató Iroda jelenti a keleti arcvonal helyzetéről:

A bolsevisták karácsony első napján Zsitomirtól délkeletre folytatták offenzívájukat. Szovjet részről nagymértékben vetették harcba a lövészhadosztályokat. Karácsony éjszakáján ezen a területen szokatlan hevesességgel folytak a harcok. A még folyamatban lévő csatáról eddig beérkezett jelentések szerint azt lehet mondani, hogy a bolsevisták a támadási terület minden szakaszán szokatlanul súlyos vérvesztéseket szenvedtek, továbbá, hogy néhány helyen

a sokszor tulnyomó erővel támadó ellenség nyomása elől vissza kellett vonni a német vonalakat.

A nikopoli hídfő ellen a bolsevisták körülbelül száz páncélossal és sok csatarepülőgéptől támogatva újból nagy támadásokat intéztek. A bolsevisták azonban érzékeny veszteségeket szenvedtek. Hetvenegy páncélosuk elpusztult.

A Rjesicától északnyugatra indult német ellentámadás előrehaladt.

Újból sok helységet foglaltak el a bolsevistáktól és tekintélyes zsákmányra tettek szert.

Heves utcai harcok Ortonában

Berlinből jelenti az MTI: A Német Távirati Iroda értesítése szerint december 25-én a délszlávországi harctéren csak az arcvonal balszárnyán volt nagyobb harcselekmény. Az Ortonáért folyó kemény birkózás során az ellenség többszöri véres veszteségekkel megkísérelt támadása után végre december 24-én az esti órákban benyomult a város déli részébe. Egész éjszaka elkeseredett utcai harcok dúltak. December 25-én délelőtt a házakban tombolt a harc. Délután az ellenfél több ízben megkísérelte, hogy páncélosaival és rohamcsapataival Ortona északi részébe behatoljon. Az ejtőernyősök ismételt visszaverték a briteket és kibentartották a város északi részét a számbeli túlerővel szemben.

Dilemma Londonban:

Mihajlovics vagy Tito?

Ankarából jelenti az MTI: A nemzetközi körök érdeklődésének központjában Tito Anglia által történt elismerése és Mihajlovics elejtése áll. Ugy véljük, hogy nyilván a teheráni értekezlet egyik gyakorlati következményéről van szó. Mindenki egyetért abban, hogy a Szovjetnek Anglia

által tett újabb engedményével álhunk szemben. Ugy hiszik, hogy a Szovjet a balkáni hadműveletekre való tekintettel követelte balkáni esatlóságainak elismerését, hogy esetleges angolszász partraszállás esetén a szövetségesekre kedvezőtlen helyzetet teremtsen.

Pétain drámai figyelmeztetése a francia néphez

Párisból jelenti a DNB: Pétain tábornagy államfő rádió keresztlő karácsonyi szöveget intézett a francia néphez. Felszólított minden franciát, gondoljon arra, hogy milyen veszélyek leselkednének Franciaországra, ha az országban polgárháború törne ki, vagy a kommunizmus győzedelmeskedne. A továbbiakban felszólította a franciákat, hogy a jövőben hagyjanak fel a meddő viszálykodással. A franciák visszatértek a legrosszabb napokhoz: marakodnak, gyűlölködnek, becsümlék a vezetőseget, fosztogatnak és szabotálnak — folytatta a tábornagy. Eppen ezért fogadja meg minden francia ezt az utolsó intést.

Zsifkovics lemondott

Amszterdamból jelenti a DNB: Mint a brit hírszolgálat jelenti Kai-róból, Zsifkovics tábornoknak, a „jugoszláv főparancsnoknak” a lemondását elfogadták.

Eisenhowert nevezték ki a második arcvonal főparancsnokává

Lisszabonból jelenti az MTI: Mint Londonból jelentik, Eisenhower tábornok lesz a második arcvonal főparancsnoka. Az ő főparancsnoksága alatt Sir Montgomery vezeti majd az amerikai-brit haderőt. Sir Wilson, aki eddig a közelkeleti erők főpa-

rancsnoka volt, átvészli Eisenhower-től a földközítengeri térség főparancsnoki tisztjét és mind a három fegyvernem legfelsőbb vezetője lesz. Sir Alexander az Olaszországban harcoló szövetséges haderők főparancsnoka lesz.

Berlin állásfoglalása az algiri hatóságok kijelentéseivel kapcsolatban

Berlinből jelenti a DNB: Az afrikai francia szakadárak egyik rádióállomása a utóbbi napokban agitá-

ciós szempontból meghamisítva közölte egy német hadifogságban lévő francia tisztnek levelét. Ezzel az esettel kapcsolatban azzal fenyegetőztek, hogy a francia szakadárak a kezeik között lévő német hadifoglyok ellen fognak fordulni. Német hivatalos helyen ezzel kapcsolatban megállapítják, hogy amennyiben a francia szakadárak hadifogoly német tisztet emelnék a kezüket, a német kormány kényszerülve lenne százszoros megtorlással élni a kezeik között lévő gaulleistákkal szemben.

György angol király rádiószövege

Lisszabonból jelenti az MTI: György angol király karácsonyi nap-

ján rádiószöveget intézett birodalma népeire. Mióta utoljára szólottam hozzátok — mondotta — sok minden megváltozott. Bár fényes képet alkotunk magunknak a jövőről, nincsenek rózsás álmunk azokról a napokról, amelyek közvetlenül előttünk állnak. Fokozott kemény munkára és főleg minden eddiginél keményebb és súlyosabb közdelemre lesz szükségünk. Mindaddig nem szabad megpihenünk, amíg feladatunkat el nem végeztük.

Amerikai hadifoglyok karácsonyfaünnepsége Rómában

Berlinből jelenti az MTI: A Nemzetközi Tájékoztató Iroda egyik jelentéséből megállapítható, hogy karácsony első napján a koradélutáni órákban brit, kanadai és északamerikai hadifoglyok érkeztek Rómába és a német parancsnokság által rendezett karácsonyfaünnepségen vettek részt.

ÜZEMSZÜNETET TART A MAGYAR GYÁRIPAR

BUDAPEST, december 27. (MTI.) Karácsony és újév között a magyar gyáripár az idén is megtartja a minden évben szokásos üzemszünetet. Ezalatt az üzemszünet alatt végzik el a vállalatok a szokásos leltározási munkát, valamint az üzemekben szükségesé vált javítást és karbantartást. A folyó évben az üzemszünetnek üzemszüneti szempontról is komoly jelentősége van. A gyáripari vállalatok december 23. és január 2. között szünetelnek, kivéve az egymunkamunkában dolgozó üzemeket (kohók, kemencék, stb.) és azokat, amelyeket fontos közérdekű külön intézkedéssel köteleznek az üzem folytatására. Az üzemszünet által érintett munkásság ügyében is történt intézkedés. A szünetelő vállalatok ennek értelmében munkásainak vagy fizetési szabadságot adnak, vagy pedig ahol erre nincs mód, a kiesési munkanapra eső fizetésnek megfelelő összeget előleg formájában fizetik ki a munkásoknak.

Apróhirdetések

FELKÉREM azt a két hölgyet, akik 23-án este 7 órakor az Ady-cégnél egy elvesztett pénztárcát tévedésből átvették, hogy azt ugyanott jutalom ellenében leadni szíveskedjenek.

ASSZONYOKAT lapkihordásra, kézbesítésre alkalmas a Nemzeti Hirlapiroda, Mátyás király-ér 10., az udvarban. Ugyanott egy megbízható, szorgalmas, értelmes nő takarításra, küldönc és aliszti munkára egésznap elfoglaltságra felvéteik.

Igazi karácsonyi ajándék-könyvek:

Magyar Klasszikusok

hőféher bibliapapír-kiadásban izléses diszkótésben:

Arany János Összes Költői Művei	38.50
Csokonai Vitéz Mihály Összes Művei	32.—
Kölcsey Ferenc Összes Művei	36.—
Petőfi Sándor Összes Művei	32.—
Tompai Mihály Összes Művei	32.—
Vörösmarty Mihály Összes Költői Művei	71.80

Most vásároljon az

„Ellenzék” könyvesboltban

Kolozsvár, Mátyás király-ér 9. Vidékre utinvétél is a rendelés beérkezésének napján szállítunk.

ELLENZÉK politikai napilap.

Felolós szerkesztő:

ZATHURECZKY GYULA

Felolós kiadó:

VITA SÁNDOR

A Minerva Irodalmi és Nyomdai Műintézet Rt. nyomása. Felolós vezető MAJOR JÓZSEF.